

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
pap nagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve egész évre 4 frt, félévre . . . 2 frt, negyedévre 1 frt

Hirdetmények díja:
□ ezentiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér sora 20 kr.

Az önkéntes tűzoltó-egyesület évi rendes közgyűlése.

Mult vasárnap, jan. 27-én tartotta meg önkéntes tűzoltó-egyesületünk közgyűlését, amely újból tanúságot tett azon élénk szellemről s munkásságról, mely ezen népszerű testületet a mult év folyamán áthatotta. De tanúságot tett azon munkáról és sikerről is, melyet a parancsnokság végzett és megvalósított.

Tanui voltunk mindjárt a gyűlés kezdetén annak, hogy az a fegyelmező s minden egyleti ügy iránt érdeklődő szellem, mely az egyesület ügyeit irányítja, a zenekarba is kötelességérzetet és örvendetes ambíciót tudott önteni. Ugy a városháza előtt játszott induló, mint a közgyűlés zenei megnyitója élénk jelét mutatta a haladásnak.

Fél tizenkét óraker lépett be a városház nagytermébe, hol a működő tagok, kevés kivétellel, mind együtt voltak, Lázár István egyleti főparancsnok, Török Bertalan, Kovács Gyula tiszteleti tagok s a parancsnokság kíséretében, s rövid, de tartalmas megnyitó beszédet olvasott fel, melyet közlünk az alábbiakban:

Tisztelt közgyűlés!

Egyesületi alapszabályaink megrendelik, hogy minden év első hónapjában közgyűlés tartassék; de ezen rendelkezés mellett is szívesen vártuk az alkalmat, hogy egy év munkájáról a közgyűlés színe előtt beszámolhassunk s jövő munkálkodásunkra irányelveket kérjünk és nyerhessünk.

A közgyűlés tartásának idejét az alapszabályok követelte időben nyilvánosan közzé tévén, meghívtunk minden tiszteletbeli, alapító, pártoló és rendes tagot, kik egyesületi életünk iránt való érdeklődésüknek szép számban való megjelenésükkel adtak kifejezést. Legyenek általán mindnyájan a legmelegebben üdvözölve!

Tisztelt közgyűlés! Egyesületünk a közjó szolgálatára van hivatva s ezen szép cél teremtette meg számára az alapot, melyen biztosan állhat és fejlődhetik. Ezen alapot városunk hatóságának támogatása, társadalmának pártfogása s a működő tagok munkássága alkotja.

Nagy-Enyed város hatósága a lefolyt egyleti év alatt is többször adta jelét azon meggyőződésének, hogy egyesületünk célját a magáéval párhuzamosnak, sőt legfőbb részében azonosnak is tekinti; s ezen meggyőződésnek egyszerű és találó programját adta a mult év május havában küldött egyik átiratában, midőn kötelességének vallotta, hogy a városi közbiztonság szolgálatára irányított törekvéseinkben mindig támogasson közreműködésével. Köszönettel ismerjük el, hogy erre alapított reményeinkben nem is csalatkoztunk.

Hálátlan volnék azonban, ha városunk nemes kö-

zönségének azon valóban meleg érdeklődéséről megfeledkezém, melylyel egyesületünk iránt való rokonszenvét minden kínálkozó alkalommal kifejezni igyekezett. Ez a lelkes érdeklődés erősítette meg önértékünket s a jövőbe vetett bizodalunkat; ebben találtuk kötelességérzetünk támogatóját, mikor nehézségekkel találkoztunk; ez fogja tenni munkásságunkat élvezetté, melyet egyesületnek is, egyes embernek is az öntudat mellett leginkább a kivívott rokonszeny adhat meg. Kérjük városunk nemes közönségét, tartsa meg egyesületünket továbbra is szíves rokonszenyében.

Egyesületünk céljának szolgálatában a legnagyobb felelősség azonban bizonyára a rendes tagok munkásságára nehezedik. Oket illeti meg a legfőbb érdem, ha valami üdvöst az ő munkájukkal megvalósítanunk sikerül: de oket terheli a vád legnagyobb része is oly esetben, midőn közönyösségük áll utjában a haladásnak. Készséggel ismerem el, hogy egyesületünk működő tagjai, egy egyes, valóban kiváló pontosságú örparancsnokok, mint a legénység nagyobb része kötelesség-érzetből folyó lelkiismeretességgel igyekezett támogatni a parancsnokságnak a fegyelem megszilárdítására s a szolgálatban való pontosságra irányított törekvéseit. Szívesen ismerem el ugyanezt a zenekar tagjainak nagy részéről is. De midőn ezt teszem és sajnálattal gondolok arra, hogy egyesekben még mindig nem fejtett ki a fogékonyság azon pontos fegyelemtartás iránt, mely katonai természetű egyesületekben a szolgálat alapfeltétele: egyszerűségi felhívom mindnyájukat, igyekezzenek önök maguk közt oda fejleszteni a testületi összetartás és önérték fogalmát, hogy mindenki ambíciójával s örömmel teljesítse a szolgálatot. Mert a mit eddig tettünk, az talán tehet valami számot az adminisztrációban, a vagyon helyzet emelésében; de a szolgálatban, a szolgálat szakszerű irányításában, a lehető gyorsaság megvalósításában még nagyon sok tennivaló vár reánk.

Mindebben pedig csakis a legkisebb részletekig menő pontosság, vagyis a szigorú fegyelemtartás segíthet előre bennünket. Pedig előre kell mennünk! Az a város, mely önök egy részének szülőföldje, amely mindnyájunk javának gondozója, amelynek polgárává esküdünk fel s a melynek temető hantjaira a legtöbbben közlünk számot tartunk, ez a város, ennek a városnak közjára adja kezünkbe a lobogót. Az van felírva rája, hogy: „Isten nevében, a közjó szolgálatában előre!”

Midőn egyesületünk tárgyalandó kérdéseit szíves figyelemükbe ajánlom, az 1895. évi rendes közgyűlést ezennel megnyitom.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó után következett a titkári jelentés. Az egylet helyettes titkára, Papp János osztályparancsnok olvasta fel s mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét egy a tények egyes csoportosításával, mint azon lelkes hangulattal, mely az előadó személyét is oly kedvelté tudta tenni az egyesületben. Olyan ügyesen szerkesztett titkári jelentés volt ez, hogy valóban megérdemelte az elismerést, mely-

ben úgy a közgyűlési teremében, mint azon kívül is bőven részesült.

Ezen jelentés végint az egyleti élet kiemelkedő pontjai a mult évről: a június 17-iki rendkívüli közgyűlés, két nyári mulatság rendezése, az őrségi szolgálatnak új alapokra fektetése, fizetett tűzoltók alkalmazása, új őrtanyába költözés. 7 tüzesetnél sikeresen szerepelt az egyesület; képviseltette magát az egyesület Gyulafehérvárt két ízben: zászlószenteléskor és Hieronymi belügyminiszter látogatása alkalmával.

Az egyesület vagyoni állapota a nagyérdemű közönség halára méltó bőkezűségről tesz tanúságot, amennyiben nemcsak biztosította a legújabb beszerzések teljes fedezését, hanem a továbbfejlődésnek is biztos alapot teremtett. A Török Bertalan tiszt. tag elnöklete alatt megalakult számvevő bizottság jelentése szerinti bevétel volt 943 frt 49 kr, kiadás volt 519 frt 53 kr, pénztári készlet 423 frt 96 kr. Ehhez hozzá véve két hagyaték körülbelől 2000 frt összegét, az egyesület újabb virágzásának biztos előjeleit üdvözölhetjük. A segélyalap 577 frt 46 krt tesz.

A költségvetés megállapítása után választások következtek, melyekkel három parancsnoksági hely tölthetett be egyhangú felkiáltással. A megválasztottak: Vajda Péter pénztáros, ifj. Cirner József segédtsizt, Székelyhydy Ödön egyleti jegyző.

A főparancsnok záró szavai s egy induló meghallgatása után a főparancsnok előtt diszmenetben vonultak el a tagok, s bátor léptekkel, akadályt nem ismerve támadtak a még egész mérvében ismeretlen ellenségre, melynek azonban csakhamar vérét is ontották — a sör-csarnokban.

A hangulat vidám volt és fesztelen; egyik élcz a másikat követte, s ha Habermann jelen van, bizonynyal telegramm utján gondoskodik az ő általános kedveltségnek örvendő ajándéka rövid uton való pótlásáról.

A vidám hangulat azonban hirtelen ünnepiessé változott. A főparancsnokot megszállotta a dicsőítőzés jó szelleme s felköszöntette az egyesület legbuzgóbb pártolóját, Török Bertalan tiszt. tagot, akit minden jó ügy élén, vagy őszinte harcsojai közt, ahol csak a közjónak munkaerejével és erélyével szolgálhat, megtalálunk. Jó volt a dicsőítő is, szép volt a tagok lelkesültsége is; de mégis legjobb és legszebb volt Török Bertalan beszéde, melyet a zajtalan, de szívós munkásság, a testületi összetartás költői lélekkel kigondolt s szónoki hűvel előadott himnusának nevezhetünk. Beszéde végén kijelentette, hogy az egyesület alapító

TÁRCZA.

Levél a Magyar-Kanahánból.

(Vége.)

Némelykor megtörténik, hogy a vásár rosszul üt ki, egyik vagy másik ifju elfordul, miért is aztán a megcsalt fel számára olyan tekintélyes bánatpénzt kell fizetnie, hogy inkább el se is kezdte volna a vásárt.

E bánatpénz csaknem erkölcsi regulátora a takarékos svábnak; innen van, hogy olyan kevés viszony bomlik fel a megkötés előtt, (utána pláne soha!) hogy olyan kevés lánynak van oka siratni a szívét, a szégyenét.

Mikor már minden el van egyengetve, jön a lakodalom, melynek templomi része rendszeren délelőtt szokott megtartatni. A házasulandók külön-külön vonulnak a templomba, elől a felpillangózott, virágkoszorus menyasszony a mosolygó lányok között, kik két oldalt közre veszik, nehogy megszökjék a kis szemérmes! Aztán jön a vőlegény, felsallangozva, kibokréta, kité a maga ifjukori barátai, a vőfélyek, szintén közre vesznek. A vőlegénynek még csak a csizmaszárán is van virág-szegély, a kabátján pláne akkora van, hogy akár-melyik kitüntett primadonna is megirigyelhetné.

Az esketési szertartás után vőlegény és menyasszony együtt térnek haza, elől, kísérve a vőfélyek által közrefogott mosolygó lányoktól, kik édes boldogsággal gondolnak arra az időre, melyben rájuk kerülend a sor.

A vőfélyek egész hosszú uton lődöznek kétoldalt, persze vaktöltéssel, mi által nagyon is bő alkalmat nyújtanak a kis félénk galamboknak, hogy elárulják tartogatott érzelmeiket (azoknak a nyakába borulván, akik közelebb állnak szívükhöz).

Haza érkeve, az ifju pár megáll a küszöb két oldalán. Most következik a szerencse-kívánat. Minden egyes vendég külön-külön járul hozzájuk s elmondja szívből fakadó mondókáját. E mondóka az entrée; a ki elzengedezte: bemehet. Utoljára úgy elfogy mindenki, hogy csak maguk ketten maradnak ott kint. Ekkor aztán maguk is bemennek.

Következik az ebéd ideje. A vendég nép ott marad, mert hát otthon nem sütöttek, nem főztek a mai napra. Itt sem főztek, az igaz, de legalább nem kell pirulniok e miatt, míg egy jóképű sváb halálra szégyenlené magát saját maga előtt, ha otthon éheznie kellene. Ha éhezni kell, már akkor szívesebben teszi azt az idegen portáján.

Hanem hát nem hal meg senki se éhen. Egy kis hideg sült, kalács, bor jut mindenkinek, amivel kibírhathja estig. Ekkor aztán jön a nagy traktament.

A nagy tágas szoba tele van asztalokkal, mellettük vidám arczu vendégek; legfelül ül az ifju pár, kiknek egyike még mindig leány, a másika még mindig ifju legény. A pap áldása még nem volt elég, hogy metamorfizálja őket; ide egyéb is kell — a keresztanya részéről majd . . . majd . . .

Vidám versek felköszöntőkben nincs hiány; a vőfélyek, násznagyok, meg a többi hivatalos személyek egy lábíg feltették, hogy ma nem beszélnek másként,

csak versben. Meg is teszik; előszedik azt a sok rigmust, melyeket hasonló alkalmakra még Flandriában szóttek a takácsok. Ezeknek egyik része érthetetlen vonatkozásu, a másik olyan burkolt, hogy ember kell hozzá, aki megértse. Lehet, hogy éppen valami óskori tragédia van benne elmondva. Nem érti aki mondja, nem érti aki hallgatja, mindazáltal egyik olyan édesen kaczag, mint a másik, — mert hát már az így illik, így szokás. Még a szemüket is törülgetik s olyan boldogok a kaczagás után.

Jóformán még ki sem kacagták magukat, mikor keserves czinczogás támad az ajtó előtt. Jön egy sírározó asszony, bekötött kézzel, másik kezében egy tál párolgó kását tart, míg kíséretében egy szál cigány ugyancsak erőlködik, hogy elhitesse a publikummal, hogy ő művésznek született.

Ez az asszony a szakácsné, aki el akarja hitetni a vendégneppel, hogy főzésekben elégette a kezét s most könyöradományt kér, hogy orvosságot vegyen rajta. A vendégek nem fukarkodnak; kaczagva vetik be a kásába filléreiket, amitől a jó asszony úgy meggyógyul, hogy egy jó óra mulva már beállt a tánczosok közé.

A vendégségnek egyik legérdekesebb momentuma az, hogy egyszer a menyasszony lábáról — eltűnik a fél cipő. Hova lett? mi lett vele?

Van lárma, sivalkodás, hogy rettenetes!

Egyszer azonban előáll a lány keresztapja (ez a a vén imposztor, akinek nincs más komolyabb gondja, csak az, hogy végig mászkáljon az asztal alatt, csak azért, hogy megérinthesse azokat a szépséges lábakat — keresztapai kötelességből) s felmutatva a cipőt, kérdi, hogy az volt-e?

tagjai közé öhajtja magát felvételnél az alapító tagság díját, 50 frtot, azonnal át is adta a pénztárnoknak. Azt a hangulatot, melyet ez áldozatkészség keltett, nem próbálom meg leírni. Azok az egyszerű, de a közvetlenség melegével mondott köszönő szavak, melyekkel a hangulatot a főparancsnok kifejezte, valóban legjobban illettek a helyzet ünnepies emelkedettségéhez.

A derék egyesületet ajánljuk továbbra is nagy közönségünk s a hatóság pártolásába.

Ö. T.

Közgazdasági levél.

Írta: **Victorius.**

Jelige: „Mi földön üdvözít, az a hon szerelme.“
Jókai.

Magyarország független agrikulturnál állam és annak is kell maradnia, már annál is inkább, mivel közgazdasági életünkben — a 70-es évektől kezdve — tagadhatatlanul nagy fordulat állott be. Aki figyelemmel kíséri hazánk közgazdaságának kétséget kizárólag nagy haladását, aki nem itél hamar, hanem egybeveti jelenlegi közgazdasági helyzetünket — összehasonlítva tanulmányok alapján — azon kiindulási ponttal, amely a 40-es évektől kezdődik, amidőn szabad lett a föld szabad lett ezzel együtt a honnak minden polgára, de kiváltképp a föld népe, aki — akarva, nem akarva — addig csak robotot végzett, amidőn még nem ismerte a munkának magasztos eszméjét, amikor még nem dolgozott számitással, hanem csak azért, hogy megélhessen, hogy napról-napra tegesse életét, a jövővel semmit sem, avagy nagyon keveset törődve.

Minden századnak voltak uralkodó eszméi, minden lefolyt század megteremtette kisebb-nagyobb mértékben eszméinek valóságát műveiben; de egyik sem bír felmutatni annyi sikert, mint jelen századunk. És ez igen is természetes dolog. Amíg a lefolyt századokban nem volt szabad az eszme, kérdem: hogyan fogamzhatott volna meg az ige? Nem oly kicsiny dolgok voltak ezek, mint azt sokan még jelen napjainkban is hiszik, — erről a munkának neves és annál több *névtelei* sokat tudnának regélni! . . . Ennyit a szellem harcosainak munkáiról; most áttérek közgazdasági levelemnek tulajdonképpeni gazdasági részére.

Hazánk közgazdaságának emeltyüi: a földmívelés, ipar és kereskedelem, rohamos léptekkel haladnak előre, sőt a művelt nyugatot „mi keletiek“ akárhány gazdasági ágban túl is szárnyaltuk.

Mezőgazdaságunk az átalakulásnak azon stádiumában van, amely lassan, de biztosan és fokozatosan az intenzivítás felé halad, felölelve a gazdasággal mintegy szerves összefüggésben lévő gyári ipart, értem ez alatt különösen a gazdasági szeszipart és a cukoriparban gyárilag való feldolgozását.

Hazánkban nagy kiterjedésben előforduló nagy és középnagy birtokok az intenzív gazdálkodást — alig egy néhány kivételével — üzik, természetesen itt-ott találkozunk még elég extenzivitással is; de ez nem kerülhető el ott, hol évszázadokon keresztül more patrio gazdálkodtak. Sajnos, hogy ez nem így van a középirtoknál.

Itt is észlelhető tagadhatatlanul az, hogy mármár kibontakoznak azon sűrű ködből, amelyben száza-

dok óta tévedeznek; de hát itt az a baj, hogy a középirtok nem rendelkezik rendszeren elég tőkével, hitele sem oly erős, mint a nagybirtoké, továbbá — valljuk be őszinte magyarsággal — egyéni igénye a birtokosnak rendszeren sokkal több, mint amennyit a birtok jövedelme elbirná.

Mindezek dacára el fog jönni az idő, midőn a középirtokos is rendezni ügyeit, és akkor az intenzivítás meg fogja teremteni ott is a jobblét mellett a nagyobb üzleti hasznot. „A társadalmi pirámis csúcsa ha letörik, nem oly végzetes, mintha alapjai szétmállanak. Itt az egyes esetek jelentősége csekély, de ha milliók kinos vergődése sokszoroztatik, akkor tűnik elő a veszedelem nagysága.“

Ezen kitünő alaptétel különösen a kisbirtokosnak szól! . . . A kisbirtok, ha nem simul a közép és nagyobb birtokok intenzivításához, menthetetlenül elvész, vagy folytonos anyagi mezíriákkal fog küzdeni.

Fő alapelve legyen a kisbirtokosnak: amit a nagyobb birtok üzembe vett és ott az sikerült, nem állítom, hogy általánosságban, de egyes, hogy úgy mondjam: gazdasági kultúrákban meghonosított dolgokat, a kisbirtokosnak követnie kell és azt, amit a nagyobb üzemben sikerrel hajtottak végre, a kis üzemben is meg kell kísérteni, minden valószínűség szerinti sikerrel!

Ezt követeli tőlünk a hon szerelme és édes hazánk jövendőbeli nagysága.

Közgazdaságunknak rendkívüli nagy haladását tüntetik fel továbbá a nagy iparvállalatok, amelyek tervben és részben már folyamatban is vannak.

A művelt külföld előtt ismeretessé tették a magyarnak e részbeni szívós rélyét; a tőke külföldről folytonosan önzönlik be, gazdagítva a nemzeti vagyont; munkát adva a munkás népek, közvetve a gazdaságok által termelt nyers terményeket jó áron értékesíti.

Nagy üzleti szellem lengi át az új aerában a vállalkozás minden nemét; egy újabb korszakot értünk el, a *munkának tetteiben gazdag korszakát!*

A gyári ipar fellendülése, a kézműipar általános meghonosítása, a faiparnak nagyobb mérvbeni üzése, mind olyan dolgok, amelyek a forgalmat a mezőgazdálkodás javára — feldolgozva a nyers terményeket — elő fogják mozdítani, nemkülönben az üzleti haszonnak egy bizonyos perzentje, közvetve szintén, a mezőgazdálkodás javára fog esni.

Ily nagy magyar nemzeti vállalatok és iparágak felkarolása csak a mezőgazdaság támogatásával sikerül, és ha Magyarország mezőgazdasága szoros értelemben kulturálisra lép, akkor rövid idő alatt gazdagok leszünk, mint Anglia, a mely szintén ezen tényezők közreműködésével lett gazdag; hatalmasak és erősek, mint Mátyás, vagy Nagy Lajos királyaink korában; és akkor, ha hazánk javára minden állampolgár vállaltva fog közreműködni, teljesedésbe mennek a nagy költő és író arany szavai, hogy: „Mi a földön üdvözít, az a hon szerelme! . . .“

A szerum.

Marosujvár, 1895. január hó 22-én.

Míg a híres porosz tudós Behring diphteria elleni szeruma sok helytt az orvosok részéről bizalmatlansággal, hogy ne mondjam cinikus lenézéssel találkozok

minden alapos kritika nélkül, addig más helyekről elismeréssel irnak róla.

Ezen pro és contra vélemények dacára még az ősz elején másodmagammal elhatároztuk, hogy a bekövetkező eshetőségekre meghozatjuk a szerumot.

Hogy minél könnyebben és gyorsabban megkaphassuk, felkértük László József gyógyszerész urat, hogy azt hozassa meg.

A gyógyszerész ur ez alkalomból az általunk megrendelt szerumon kívül a gyógytár részére is rendelt a höchsti gyárból s az 8—10 nap alatt megérkezett. A részünkre meghozatott szerumot esetleges használatig a gyógytárban hagytuk.

Hogy pedig egy ily drága speciális szert a szegény munkásnép gyerekei részére is kaphatóvá tethessünk, felkértük nagyságos Blaska Ubald bányatanácsos urat, hogy a munkások társaságára terhére hozasson egy néhány üveggel. Kérésünk nem lett a pusztában elhangzó szó s a szerum rövid idő alatt a munkás nép gyerekei részére is megjött.

Munkálkodásunk példáján felbuzdult tek. Ikrich Arnold főszolgabíró ur is és egy gyűjtő-íven majdnem 22 családapa adakozott e czélra, s rövid idő alatt újabb rendelmenyt csinálhatott a gyógyszerész ur.

Nem dicséretképpen hozom ezt fel, mert a dicséretet nem is természetem magamnak vindikálni; amit tesztek, kötelességből teszem s nem korunk ama beteges irányu opportunizmusából, mely a kötelességek teljesítését is érdemnek tudja be; de ha ezt nem is vindikálom magamnak, azt joggal mondhatom, hogy az ez irányban megindított mozgalmat magam és Benrad Emil fő bányahivatali ellenőr indítottuk meg.

Igy ellátva magunkat s a községet szerummal, egy kissé szabadabban lélegzettünk fel.

Eleinte fölöslegesnek látszott a szerum, mert elmondhatom, hogy Marosujvárt a diphteria fehér holló volt s a vörhenyt pláne nem is ismertük mostanig, míg Enyed meg nem ajándékozott vele.

(Aschenbrenner Károly helybeli gépész kereskedő-tanuló gyermekét a. Biztricsány kereskedéséből vörheny betegségben haza küldötték. Hogy kit terhel ezért a felelősség, az nem tartozik hozzám. Én csak a pusztá tényt konstátálom.)

De ezen nyugodalomunk, mint fentebb is említém, nem sokáig tartott, mert már december hó végén az eddig csak lappangó stádiumban levő vörheny egyszerre erővel, a diphteria pedig január hó elején mind sürűbben-sürűbben lépett fel s így a szerum valószínűség jótétemény számba megy.

Orvosi bementésre egész határozottsággal irhatom, hogy eddig Marosujvárt 6. Felsőújvárt 2, Nagylakon 1, Csekelakán 1 s Veresmarton 1 gyermek oltatott be szerummal; az eredmény meglepő, amennyiben — egynek kivételével, ki a betegségnek 6-ik napján oltatott be — valamennyien veszélyen túl vannak, sőt egészségesek.

A beoltásokat dr. Bikfalvi Károly bányafőorvos és Fülöp József járási orvos urak eszközölték, kik a szerumot kiváló szernek ismerik el.

Amint biztos forrásból tudom, a legközelebbi orvos-gyógyszerészeti gyűlésen dr. Bikfalvi Károly, jeles főorvosunk, ismertetését fogja adni.

Persze, hogy az!

Csak hogy az imposztor nem akarja visszaadni, ellenkezésképp, dombra akarja útni. Meg is teszi. Feldicséri a cipő fényoldalait, mesés szép dolgokat regél felőle s végre kijelenti, hogy eladó lévén, ki ad többet érte?

Praktikus ember létére nagyon jól tudja, hogy az összeg lassan növekszik, ha a legkisebb számon kezdődik; ezért az első kikiáltás után rögtön kijelenti, hogy a cipő ára (teszem fel) 20 forint, ki ad többet érte?

S hogy megmutassa szemmel láthatólag, hogy a cipő csakugyan 20 frtot ér, kivesz zsebéből két tizest s beledugja a cipőbe. (Ez az ő keresztapai ajándéka, mely néha 50, 100 frt, sőt több is szokott lenni.)

Most kezdődik csak el a valódi licitáció. A násznagy rögtön felugrik s 30 frtra veri fel a kimondott összeget. 30 forint! . . . Jól van, hadd lássuk! Le a bánatpénzzel!

A bánatpénz ez esetben 10 frt, minthogy 20 forinttól fölfelé számítódik a dolog.

A násznagnak fizetni kell azonnal. Pár pillanat múlva a jó ropogós tiz forint ott hűsöl a cipőben.

— 30 frt, ki ad többet érte? — hangzik a keresztapa stentori hangja.

A másik násznagy öt forinttal többet ígér, mely összeg szintén bekerül a többi mellé.

— 35 frt, ki ad többet érte?

Következnek a többi vendégek sorba, egyetlen egy sincs, aki ne licitálna reá, minek következtében a cipő árszója olyant emelkedik, hogy a 2—300 forintot (néha még többet) is megüti.

Igy, jó ropogós bankókkal, meg arannyal, ezüst-

tel tele kerül vissza a megszökött cipő a menyasszonyhoz, ki bámulatos lélekjelenléttel önti ki tartalmát az asztalra s olyan hidegvérrel számítgatja, mintha nem a saját lakodalmán, hanem valahol a vásáron lenne . . .

A vendégség legünnepelesebb momentuma éjfélkor van. Ekkor ér véget a leányi élet.

Pont tizenkettőkor a vigalom elcsendesül. A keresztanya széket tesz a szoba közepére, melyre a lesütött pilláju fiatal nőt leülteti. Fejéről leveszi a gyöngös, virágos pártát, illetve a menyasszonyi koszorút, mely cselekvés okvetlen szükséges volt arra, hogy a pap áldása teljessé legyen . . . Most már asszony lett belőle.

Azzal valami színes selyem kendőt tesz fel a fejére s derékon ragadva, egyszer körül tánczol vele a szobában.

Alig hogy leült, jönnek a többi asszonyok, mindenik hoz egy-egy kendőt, a fején levőt leveszi s a magáét teszi helyébe; aztán megforgatja tisztességesen. Kendőadás nélkül azonban nincs táncz.

Ilyeténképen 20—30 kendő is összegyűl, melyeket mind szépen összefogva helyeznek egymásra, a paraférfungos láda tetejére . . .

A nők után jönnek a férfiak. Most veszi kezdetét a valódi menyasszonyi táncz. Csak hogy ez sem ingyenes; úgy meg kell fizetni érte, hogy utána marad is valami a zsebben, meg nem is.

Az első táncz a keresztapáé rendszeren, aki ez alkalomra ugyancsak ellátja magát pénzzel, hogy jó példával járjon elől. (Ez a tisztesség nem a legkellemesebb, hanem hát a sváb kibirja; a mi fajtánkbeli ezalatt úárszor is letagadta volna a keresztapaságát még a mátrikula dacára is.)

A táncz végeztével szép kis összegecske vándorol a menyasszonyhoz, melyet is épp oly irigylendő flegmával olvasgat össze, mint azelőtt.

(Bizony a magyar házassulandó is jól tenné, ha ilyen pénzes tánczokkal kötné egybe a lakodalmát; csak hogy a jámbor mindig félhetne, hogy még pénzt se kapna tánczost a menyasszonya mellé.)

A lakzi világos virradtig szokott tartani, néha még a második, harmadik napon is keresztül huzódik, amiben — ha így csinálja — nagy igaza van a svábnak. Ők csak egyszer házasodnak (szerencsés körülmények között), hadd mulassanak hát ez alkalommal.

Mikor aztán mindennek vége, elfogyott az étel, ital, a cigány is haza kívánczik böjtölni a sok jó után: a násznépnek még egyszer fellobog a kedve . . . Csak még egy kicsit, édes cigányom, amig bejárjuk a falut! . . . Be is járják. Összefogóznak: asszony, férfi, lány vegyesen, kinek ahogy párja akad, vagy a szive ahova veti; összefogóznak úgy, mint a játszó gyermekek, midőn egy markos legény vezetése mellett „kigyófarkat“ játszanak a széles kurián. Aztán hajrá! Zenező mellett, így hosszú sorban bejárják, bekurjongatják a falut, ami fölött méltán lehet bámulni, mivel nem természetük a heje-huja. Ez azonban kivétel; e vitalmi záradékot másképpen nem lehet megejteni. Ugyan-így tettek őseik is, ugyanígy tesznek ők is . . .

E tánczot „kigyótáncz“-nak hívják.

Lefolyta után hazamennek s almodoznak tovább a lakzról, avagy Isten tudja miről!

Ároktóty F.

Ily sikeres és valóban meglepő eredmények után nem csak ajánlatos, de kötelesség is, hogy a községek részére rovatul utján szerum szerzettségük be; mert ha kórházak és katonai laktanyák építésére rovatul vetnek ki, mennyivel kívánatosabb ezt a rovatul az ember-anyag megmentésére fordítani?

Lelekem fáj s szívem összeszorul, midőn látom, hogy a temetők mint telnek meg a kisdedek sírjával s mint lesznek pusztákká és némákká az egykori gyermek-hangoktól oly vidám családi körök.

A magyar statisztikának van egy szomorú rovata sötét fájdalom borus színeivel fekete gyászba írva: a kisdedek halálzásának rovata.

„Uram, akiket én nyárban kereszteltek, háromnegyed részében őszi falevelhullásig el is temetek.” Így sóhajtott fel egyszer előttem egy nagy magyar község öreg lelkése.

Ki merné tagadni, hogy ez így van?

De ki merné tagadni, hogy ezen segíteni elsőrendű kötelesség?

Jován Antal.

VEGYES HIREK.

— **Dr. Gyarmathi Ernő**, fiatalságunk egyik legderekabb tagja, az ügyvédi vizsgát szép sikerrel tette le M.-Vásárhelytől. Biztos a reményünk, hogy emelni és védeni fogja a nemes hivatású ügyvédi kar tekintélyét.

— **Károly napja előestéjén**, jan. 27-én, díszes társaság gyűlt össze a honvéd laktanya olvasó és étkező termében Szöke Károly honvéd őrnagy, zászlóaljparancsnok szíves meghívására. Ott voltak: Zeyk Dániel főispán, Reinbold Olivér p. ü. igazgató, Folyovich Sándor kir. közjegyző, Szilágyi Farkas családjaikkal, Török Bertalan m. főjegyző, Kovács Gyula polgármester, Horváth Miklós főszámvevő, Makovicska Ottó fegyhazi gondnok, Szigethi, Foglár, Csajkovszki tiszt urak nejeikkel, özv. Keresztes Józsefné, özv. Malom Zsigmondné, Szalánczi Erzs. dr. Varró László testvérével és Gyarmathi Bellával, Pogány János, Szász József, ifj. Címer József, a tiszt urak és még számosan. A kitűnő menu, a figyelmes házigazda és segédje Kollár Károly előzékenysége, a tiszt urak udvariassága gyorsan emelték a jó kedvet. Főispán ő méltósága a szíves házigazdára, ő viszont vendégeire, Kovács polgármester a főispánra, Török főjegyző a katonai és társadalmi erényeket szépen egyesítő parancsnokra és a tisztikarra, dr. Fenyő ekes köszöntőben a hölgyekre, Foglár százados a vendégekre emelték poharat. A szíves előzékenység ott tartotta a vendégeket jóval éjfél utánig, a fiatalságot pedig hajnalig.

— **Olivér napja** február 1-én van, csak hogy ezt a naptárisnálók jóvoltából kevesen tudják. Reinbold Olivér, a mi közszeretében álló pénzügyigazgatónknál összegyűlt baráti kör legnagyobb része is csak a vacsoránál tudta meg, de aztán annál nagyobb óvációjával üdvözölte a szíves házigazdát. A vendégek között ott volt Kovács Gyula, fontolgatva haladó derék polgármesterünk is, ki a leghatalmasabb debatte-ot életében bizonyosan ez alkalommal állotta ki, még pedig hölgyekkel szemben, kiknek írásba tett feljegyzés szerint meg kellett ígérnie, hogy a sétatérre fedett helyiséget és a Magyar-utca felől feljárt építet, a mostani piszkos csürnek látszó tánczterem és mellékhelyiségeinek kellő átalakítását eszközli, járdákat készítet és a pécenyéseknek jobb helyet keres, s a többi jó és szükséges reformok elől sem zárkózik el, csak pénz legyen. Volt még gőzfürdő, meleg fürdő, sugárút stb. kívánság, de ezek mind megfontolásra várnak. Így aztán a hölgyek megelégedtek a fényes eredménnyel — egyelőre, fentartván a többi — jövőre, mert erős szándékuk van, hogy ha már város a nevünk, város is legyünk.

— **Nagy telünk**, igazi telünk van. Január 28-án délután akkora hóvihar kerekedett, minőt nagyon rég nem láttunk. Reggelre annyi hó esett, hogy alig lehetett mozdulni. Az utcákon sikátorokat kellett csinálni a gyalogjárók részére. Kár, hogy háziuraink a patak medrét tartják minden szemét és hó lerakó-helyének; most is, amire észrevette a rendőrség, egész hegyeket hordtak össze.

— **Dizsmunka Erdélyről**. Nagyszabású dizsmunka kiadását határozta el az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület. Az ezeréves kiállításra ugyanis lefestetni akarja kiváló festőművészek által Erdély leggyönyörűbb természeti szépségeit és e képeket megfelelő keretben a kiállításon bemutatni kívánja. A színes és tus-aquarell festményeket azután egy nagy díszalbumban magyar, német, francia, angol és olasz szöveggel a sokszorosítás legújabb faja szerint hozná forgalomba. A festmények elkészítését G. ró Lajos neves erdélyrészi festőművészünk vállalta magára, a sokszorosítást pedig Kádár Gábor hazánkfia eszközölné Párisban. A dizsmunka összes költsége 22.000 frtba kerülne. Az egyesület a költségekhez való hozzájáruláshoz felkérte

az erdélyrészi összes vármegyéket és városokat. Örömmel jelezhetjük már is, hogy a szép és eredményében rendkívül fontos terv támogatásához elsőnek Torda város jelentkezett, 200 frtot szavazván meg e célra. Reméljük, hogy a vármegyék és a többi városok is követni fogják a hazafias példát és megszavazzák a kért segélyösszeget. E munka valósággal egyszerre ki fogja Erdélyt ragadni az ismeretlenség homályából és legszebb emléke leend az ezeréves ünnepnek. A munkából 20, 50, 100, 200 és 300 példányu kiadások is lesznek.

— **Alvinczen** f. hó 20-án tánczszal egybekötött jótékonycézélű mükedvelői előadást rendezett Bakó Elek tanító vezetése mellett az iparos-osztályból alakult mükedvelő-társaság. Színrre került „A paraszt kisasszony”, Berczik Árpád e kedvelt népszínműve. Az előadás kitűnően sikerült. Szerepeiket valamennyien jól megtanulták s játékaikkal is dícséretreméltó ügyességet tanúsítottak. Mégis leginkább kitűntek: Bardocz Ida (paraszt kisasszony), Bardocz Károly (Sánta Matyi) és Bakó Elek (özv. Gönczölné); utánuk következtek: Szöcs Lujza, Űtő Biri, Wald Rózsa, Leiszter Mihály, Emmer Ödön, Dervadalmi Sándor, Bardocz Róza, Deutsch Armin, Bardocz Róza, Wald Debora és Klein Pál, kik a zsufolásig megtelt terem tepsiviharát, eljenzését jól kiérdemelték mindnyájan. Nem tudjuk eléggé dicsérni a szereplőket s rendezőket, akik a hosszú teli esteken úgy keresnek maguknak szórakozást, hogy egyuttal művelődnek s jótékony célokat is szolgálnak. Csak előre!

— **Nyilvános számla és köszönet**. Mult évi december hó 22-én delelőtt a helybeli kisdedővő intézetben jól sikerült karácsonyfa-ünnepély folyt le, melynek sikeréhez az alább jegyzett nemes szívű adakozók járultak: Kovrig Tivadar 10 frt, br. Kemény Gyuláné 4 frt, özv. Zeyk Miklósné, Zeyk Károlyné, br. Kemény Denesné, br. Bánffy Kázmérné, br. Kemény Györgyné, Török Bertalanné, Kovrig Tivadarné, Szász Józsefné 2—2 frt, Müller Mihályné, Munkácsy Zsigmondné, Dezső Zsigmondné, Megyes Bálintné, Fogarasi Albertné, dr. Magyarai Károlyné, Folyovich Sándorné, Bisztricsány Lajosné, Klein Árpádné, Címer J. Józsefné, Winkler Bella, Seprényi Jánosné, Tökés Imréné, Gáspár János, Lóte Lajosné, Fekete Mihályné, Nagy Andorné, Harmath Antalné 1—1 frttal, Dancs Mózesné, Csepregi Jánosné, Scheider Józsefné, özv. Lőcsői Lajosné, Grünfeld Dávidné, Tarsoly Árpádné, Luka Albertné, özv. Kovács Elekne, Benedek Sámuelné, Sándor Miklósné 50—50 krral, Sillman Nándorné 30 kr, Sebestyén Sándorné, Veres Albertné, Réthi Károlyné, Dunai Albertné 25—25 krral, Feiler Farkas, Székely Jánosné 20—20 krral, összesen 54 frt 70 kr. Ezen összegből vétetett a szegénysorsú kisdedek felruházására 56 méter kalmuk, 12 pár lábbeli, 14 meleg téli kendő, 54 drb buba, 126 drb játéktárgy, 100 drb zsebkendő. Ruhákat adtak: özv. Szentpáliné, Jakab Károlyné, Dancs Mózesné, Székelyhídy János, Korbuly Bálint, Csemegetárgyakat adtak: ifj. Winkler János, id. Winkler János, Pállos Gyula, Vásárhelyi Károly, Harmath Miklós és Űrmösine, Dancs Mózesné, Müller Mihályné, dr. Magyarai Károlyné, Fogarasi Albertné és Albrechtovits Alfrédné 100 drb pogácsát. Midőn nyilvános számadásomat előterjeszttem, nem mellőzhetem el, hogy a zord tél által sanyargatott ártatlan kisdedek nevében a szíves adakozók nemeslelkűségéért hálás köszönetet ne mondjak, és egyidejűleg fogadják azt óvó bácsitól is.

— **Az Erdélyi bank** és takarékpénztár Kolozsvárt hallomásunk szerint igen szép fellendülésnek indult. Alig három havi fennállása óta betéti állaga 250.000 frtra rug, váltótárczája 700.000 frton felül áll. Ezen intézet prosperitása szakszerű vezetésre vall és hivatva van erdélyrészi érdekeinket hathatósan és felénkítőleg előmozdítani.

— **Magkereskedő a vádlottak padján**. A budapesti büntető-törvényszék a napokban fejezte a lopás büntetésében való részesség miatt vádolt Haldek Ignác budapesti magkereskedő elleni végtárgyalást, melynek eredményéhez képest Vizlendvay kir. ügyész Haldek Ignác magkereskedő ellen, lopás büntetésére való felbujtás miatt, vádat emelt. Abeles Manfréd ellen a tárgyalás folyamán Mauthner Ödön képviselője Darvai Fülöp a panaszt visszavonta, minek folytán az eljárás ellene beszünttetett; Haldek Ignácot pedig a törvényszék felmentette. A felmentő ítélet ellen egy a közváltó, mint a panaszos felebbezést jelentettek be.

— **Angol nevelés**. Angolországban legutóbb egylet alakult, melynek az a célja, hogy a gyermekeket az udvariasságra nevelje. A társaság alapítói úgy vélekednek, hogy az az önzés, mely ott lappang minden emberben, a gyermekeknel a makacsodás és udvariasság formájában nyilvánul. Hogy tehát ezeknek a káros hajlamoknak elejét vegyék, be kell iratni a gyermekeket egy „udvariassági klub”-ba. Az udvariassági egylet céljálul tűzte ki, hogy fejleszteni fogja a gyermekek lovagias érzületét, modorát, viselkedését, beszédmódját s a rakoncátlan hadból korrektt viselkedésű zsentlemen-kéket fog nevelni. Az egylet tagja lehet minden gyermek, rang- és vagyonkülönségre való tekintet nélkül. Az egylet rövid fennállása alatt is 700 tagot szerzett, a kik 12 különböző városban laknak. Tagsági díj évenként egy penny, ugy, hogy a legszegényebb gyermek is tagja lehet az egyletnek. Ezenkívül minden egyes tag a belépéskor ívet tartozik aláírni, melyen kötelezettséget vállal az iránt, hogy az egylet szabályait követni fogja. Kap azután egy tagsági jegyet, melyen az a felírás olvasható: „A mitnem kívánsz magadnak, ne tedd azt embertársadnak.” A jegy hátulsó lapján a szabályzat látható, mely így szól: 1. §. Viselkedés otthon. Légy segítségére szüleidnek, a menyire csak teheted. Légy jó testvéred iránt. Ne légy önző, oszd meg a magadét másokkal. 2. §. Az iskolában. Tiszteld a tanítót, mert ne-

hez és fáradságos az ő munkája s légy rajta, hogy erődíhez mérten megkönnyítsd munkáját. Feladványaidat ne a másokérol ird le s engedelmeskedjél az iskolai törvényeknek. Ne faragd le a padokat tollkéseddel. — Ne csinálj számárfületek a könyveidbe. 3. §. A szünetek alatt. Ne civakodjál. Ne csufold ki pajtásaidat, ne adj gunyveket nekik, melyek őket bosszantják. 4. §. Az utcán. Köszönts tanítódat és barátaidat, ha találkozol velük az utcán, és ők viszonozni fogják köszöntésedet. Ne firkáld tele krétával a kapukat, falakat és kerítéseket, ne dobáld kövel a járólóket s ne tégy kárt a mások jószágában. Ne álldogáld a kereskedők kirakatai előtt, ne csuszkáld a gyalogjárón, ne vágj torzképeket az öregek háta mögött s különösen udvarias légy idegenek iránt. 5. §. Az asztalnál. Soha se vedd szájadhoz a kést. Gondolj másokra. Ne légy mértéktelen, ne beszélj tele szájjal és ne támaszkodjál könyökkel az asztalra. 6. §. Az udvariasságról általában. Légy őszinte és becsületes. Ne káromkodjál és ne légy goromba. Kerüld a rossz társaságot. Ne szaggasd a ruháidat sem a sétatéren, sem az iskolában, sem otthon. Ne légy udvariatlan sem a szegények, sem a gazdagok, sem az öregek, sem a fiatalok iránt. Mielőtt a szobába lépsz, kopogtass. Soha se szakítsd félbe olyan embernek beszédét a ki idősebb náladnál. Legyél pontos. — E parancsolatokat hetenkint egyszer felolvassák a tagoknak; mi pedig ugy véljük, hogy jó lenne az iskolákban nálunk is figyelmeztetni a gyermekeket; bizony szükség van reá.

— **A legszebb ajándékok**. A vidéki közönség, mely mostanában tömegesen rándul fel Budapestre, hogy karácsonyra és újévre bevasárlásokat tegyen, a különböző csabító hirdetési ajánlatok között alig tud választani, alig tudja magát elszánni rá, hogy mit vegyen övéinek. A kirakatokban szebbnél szebb tárgyak láthatók, de talán valamennyi között legszebbek a Sternberg és Testvére-féle Kerepesi-uti hangszer ipar telep kirakataiban láthatók. Egy egész házat foglal el e nagy vállalat, dúsan felhalmozva ugy a földszinten, mint az emeleten a legkülönsfélebb zenekarbeli s mükedvelői hangszerek az összes réz és fa-fuvó, verő és vonó hangszereken kívül zseniális kombinációjú dísz és játékhangszerek, harmonikák és harmoniumok mechanikai zenélő művek, magától játszó zeneeszközök, melyeken egész operákat lehet lejátszani, zenélő madarak melyek a legszebb dalokat füttyölik stb. stb. Egyik legszebb s legérdekesebb tárgya az egész ipartelepnek egy nickelből készült karácsonyfaillvány, mely ünnepélyes zenekíséret mellett lassu ütemben forgatja a karácsonyfát. Ára 25—32 frt, ennel szebb karácsonyi ajándék alig képzelhető. Az üzlet maga valóságos látványosságot képez, melyet a közönség csoportokban néz s különösen este kelt feltűnést, midőn az egész ipartelep villamos fényárban uszik, megvilágítva az egész térséget. Ez a kereskedés a fővárosban annyira népszerű és kedvelt, hogy mostanában mindig zsufolya van, a személyzet alig győzi kiszolgálai a közönséget.

I R O D A L O M.

— **Dr. Szabó Mihály** Kolozs vármegyei kir. segédtanfelügyelő tollából jelent meg a napokban „Népoktatásügyi községi közigazgatás kézikönyve”, mint az ezelőtt egy évvel a sajtó alól kikerült „Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei” című terjedelmes mű folytatása, melyet a sajtó igen melegen ajánlt. Mindkét mű — mely tulajdonképpen egy szerves egészet képez — az érvényben levő törvények, szabályrendeletek, rendeletek, utasítások, elvi jelentőségű határozatok és döntvények alapján készült. Használhatják: községi előjáróságok, községi és körjegyző-jelöltek, szolgabíróságok, egyházi és városi hatóságok, vármegyék és törvényhatósági közigazgatási bizottságok, továbbá: elemi, felsőnép-, polgári iskolai és iparostanoncz-iskolai tanítók, kisdedővők, tanító- és tanítónőképző-intézeti növendékek, iskoiasszékek, állami iskolai gondnokságok, iskolafentartók és tanfelügyelőségek. Ezen kitűnő mű Kozma Ferencz kir. tanácsos és tanfelügyelőnek, a magyar tud. akadémia levelező tagjának van ajánlva. Amennyiben egyszeri átolvasásból megjegyezhettem magamnak, bátran mondhatom, hogy a t. szerző nem végeztet fölőlséges munkát; sőt azt is mondhatom, hogy e sok évi fárasztó munkába kerülő művet megbírálni és azt eléggé méltányolni nálamnál sokkal avatottabb férfura vár. Tehát azoknak is, kik bármily kevéssé foglalkoznak a tanügygyel, de különösen tanítótársaimnak, melegen ajánlom. Kapható szerzőnél (Kolozsvárt), kir. tanfelügyelőség) 2 frt 20 krért. „Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei” szintén ott és ugyancsak 2 frt 20 krért kapható. Bolti ára egy-egynek 2 frt 60 kr. Karna, 1895. Csóka János, közs. tanító.

CSARNOK.

Az Ompoly regéje.

Írta: Ferenczi István.

Rejtett völgyek ölen, hol az Ompoly fakad,
Hol a kis erekből lesz csobogó patak,
Réges rég, ezelőtt sok száz esztendővel,
Mikor még az ember a földre nem jött el,
Vidám tündérsereg lakott e vidéken,
Dallal és örömmel betöltve egészen.

E szép hajdankorból mond regét az Ompoly,
Amint partjai közt esobogva-futva foly,
S elmondja virágnak, énekes madárnak,
Akik regéjére este-reggel várnak.
Az Ompoly regéjét, merengve a parton,
En is ott hallottam egy csendes alkonyon.

Istenem, Istenem, mily gyönyörű tájék!
Mint ha benne járva, Édenkertben járunk.
Arany-ezüst hever a földnek porába,
Drága követ görget a patak folyása.
Illatos virág nyíl, zeng madarak serge
Minden kis berekbe' s völgyek rejtekebe'.
Óriási fenyők, sok százados tölgyek
A hegyek oldalán a magasba törnek,
És egy-egy magános, égbenyuló szikla
Szemem, tekintetem a menny felé vonja.
Könnyebbülve érzem, ami fáj lelkemnek,
Szívem érzései Istenhez emelnek,
Midőn elmerülök, szépségeid nézve,
Gyönyörű szép vidék, Ompolynak vidéke.

Istenem, Istenem, mily gyönyörű tájék,
És milyen gyönyörű lehetett akkor még,
Midőn erdőiben nem pusztított fejsze,
Minden élt szabadon, boldogan élt benne,
Midőn nem taposta még emberek lába,
Nem hallatszott benne gonosz ajkról lárma,
Amidőn még nem volt bűn, gonoszság, vétek,
A mikor még itten a tündérek éltek,
A mikor az Ompoly csevegő folyása
Mindenütt bekere, gyönyörre talála.

De csak az alkonyat, a csendes éjszaka
Volt a pihenőre, vigalomra szánva.
Egyébkor, napközben, mint mondja a rege,
Nagy munkát végzett itt a tündérek serge.
Mert hisz akkor még csak a földnek felszine
Volt virággal, lombbal ékesen díszítve,
És a tündéreknak lett az a munkája,
(Hogy majdan az ember emlékezzék rája!)
Hogy a földnek keblét, a szikláknak mélyét
Arannyal-ezüsttel gazdagon ékítsék.

És dolgozott, munkált a tündérek népe
Fönn a sziklák színén, lenn azok mélyébe';
És dolgozott rajta, miként a gondolat,
Alkotva a kőbe ezüstöt, aranyat.

Mert amerre jártak a bergek honába,
Arany hajaikat rakták szép sorjába.
Szalanként, csomónként, vagy elhintve széjjel,
S mint a esillagos ég derűt nyári éjjel,
Úgy villog, úgy csillog tündérhajok szála,
Ami ott a kőbe arany-ezüst vala.

Majd eltűnt az a kor s a tündérek népe,
És megjött az ember s vágy, törekvés vele.
És küzd, izzad, farad, s midőn már nem elég,
A kincsből mit adott a föld színén az ég:
Kutatott és lement kincsek után járva,
A földnek mélyébe, örök éjszakába,
Kutatva, keresve drága fémek erét,
Amint azt számára tündérek készítették.
Kutatja, keresi és ha megtalálja,
Tündérek munkáját áldva áldja, áldja.

Jár ma is a bányász nemes érczek után,
A sziklák mélyében éj és nap kutatván,
A sziklák mélyébe', örök éjszakába',
Hová nem hat soha fénylő nap világa,
A hol körülötte zugó némaság van,
Csak kutat és keres farasztó munkában.
És úgy tetszik, — mondják — mint ha mai napság
Tündérhajak szalát ritkábban találnak.
De nem, ne higgyétek, tele a bérz véle,
Ráakad a munkás az Isten nevébe'.

Nem, nem, ne higgyétek, s még ha úgy is volna,
Hogy nincs arany, ezüst kövünkbe', porunkba':
Ujra támadt, ime, van új tündérseregünk,
Mely a kőből készít újra kincset nekünk.
Az furja, faragja, ad lelket a kőbe
Emberi kezekkel s nem tündérerővel.
Drága kincset ér meg, arany, ezüst készül
A szorgalmas munkás munkás két kezétül.
Ezt teszi, munkálja új iskolánk*) nepe,
... Ez vala az Ompoly egyszerű regéje.

*) Vonatkozás a Zalutnán most megnyitott kőfaragó- és drágaköcsiszoló ipariskolára.

Szerkesztőség :
Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN
Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Nyomatott Cirner J. József könyvnyomtatásában Nagy-Enyeden.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, esikós, kecskázott, mintázottak, damaszt stb. (menny 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és mintázatban stb.) postabér és vámmentesen házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: Henneberg G. (es. k. udvari szállító) selyemgyára Zúriehben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (4)

Erdélyi Bank

és takarékpénztár részvénytársaság

Kolozsvártt,

Belközép-utca 2. szám.

Alaptőke 200.000 korona,

melyből 50% tényleg be van fizetve.

Üzletkörünk főágazatai:

1. Bel- és külföldi váltók leszámítása olcsó feltételek mellett;

2. Betétek elfogadása könyvecskére, melyek után

4 1/2%-ot térítünk

a betéti kamatadót sajátunkból viselven.

Betéteket elfogad továbbá folyó-számlára és pénztári jegyekre rövid időre is.

Intézetünk betéteket bármikor felmondás nélkül fizet vissza.

3. Értékpapírok és pénznemek vétele és eladása. Minden egyéb, a bank és váltóüzleti szakmába vágó ügyletet gyorsan és pontosan és olcsón eszközölünk.

Az Erdélyi Bank

és takarékpénztár részvénytársaság
igazgatósága.

1—3.

Megvételre keresek, előnyös feltételek mellett, négy darab nagyenyedi épület-lakatosgyári részvényt.

G. P. LINGNER
Nagy-Enyed
Szentkirály-utca.

Markovits Lajos

órás és ékszerész

Nagy-Enyeden, az új leányiskola épületében.

Ajánlja a n. é. közönségnek duraktárát: min-waldi fali órákból. Amennyem jól szabályozott schweizeri arany, ezüst és nickel férfi- és női zseborákból, bé-3 forinttól kezdve.

Nagy raktár a m. kir. fémjelző hivatal által bítelesített mindennemű arany, ezüst és drágakő

ÉKSZEREKBŐL,

agymint láncok, karékek, gyűrűk, fűgök, mell-tűk. Dus választék

szemüveg és csipetőkben

concav, convex és periszkop üvegekkel. A szemüveg viselőik részére szemmért (optometer) áll rendelkezésre.

Nagy raktár mindennemű valódi és china-ezüst evészközök és díszágyakból.

Kiválóan alkalmas

karácsonyi és újévi ajándéknak.

Mindenféle óra és ékszer, valamint szemüveg javításokat jutányos árban elvállal és gyorsan eszközöl. Tőle vásárolt, avagy nála javított órákért jótállást vállal. Vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

9—12

Mindenféle épületfa,
deszka, lécz, zsin-
dely, gerenda és
szarufa, továbbá minden fajtájú
tüzifa különböző hosszúságban,
vagy rövidre vágva és hasítva, állandóan
olcsón kapható

KLEMM PÁL cég

fa-raktarában

Nagy-Enyed, Szent-Király-utca 72—78. sz. a.

Fenti fa-anyag nagyobb mennyiségben

bérmentve minden vasuti állomásra is szállítatik.

Nagy-Enyeden, a vevő kívánságára, a vásárolt anyag házhoz vagy az építés színhelyére szállítható.

5—12

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajokról nékülözhetően és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, biztos lehelet, felhajtás, savanyu felhőffogés, hasmenés, yonorégés, felesleges, nyálkakiválás, sárgaság, undor és hányás, yomorgórcsüklés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejájás ál, a mennyi nyiban ez a gyomortól származott, gyomortelhetésnél etekkel és italokkal, gliiszták, májbajok és hámoroidásnál.

Említett bajoknál a **Mariaezelli gyomor-cseppek** egyik óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyogyszerlára **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék meglekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Mariaezelli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Kovács József gyogyszerésznél
Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly gyogyszerésznél
Balázsfalván.